

2024/1349

22.5.2024

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS (EU) 2024/1349,

annettu 14 päivänä toukokuuta 2024,

rajalla tapahtuvasta palauttamismenettelystä ja asetuksen (EU) 2021/1148 muuttamisesta

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 77 artiklan 2 kohdan ja 79 artiklan 2 kohdan c alakohdan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämismenettelyssä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnot ⁽¹⁾,

ottavat huomioon alueiden komitean lausunnot ⁽²⁾,

noudattavat tavallista lainsäätämismenettelyä ⁽³⁾,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen muodostavan unionin olisi varmistettava, että henkilöitä ei tarkasteta sisärajoilla, kehitettävä turvapaikka- ja maahanmuuttoasioita, ulkorajavalvontaa ja palauttamista koskeva yhteinen politiikka ja estettävä luvaton liikkuminen jäsenvaltioiden välillä. Toiminnan perusteena olisi oltava jäsenvaltioiden välinen yhteisvastuu ja oikeudenmukainen vastuunjako, sen olisi oltava oikeudenmukaista myös kolmansien maiden kansalaisia ja kansalaisuudettomia henkilöitä kohtaan ja siinä olisi noudatettava perusoikeuksia kaikilta osin.
- (2) Tämän asetuksen tavoitteena on keventää, yksinkertaistaa ja yhdenmukaistaa jäsenvaltioiden menettelyjä ottamalla käyttöön rajalla tapahtuva palauttamismenettely. Kyseistä menettelyä olisi sovellettava niihin kolmansien maiden kansalaisiin ja kansalaisuudettomiin henkilöihin, joiden hakemus on hylätty Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2024/1348 ⁽⁴⁾ säädetyin rajalla tapahtuvan turvapaikkamenettelyn, jäljempänä ”rajalla tapahtuva turvapaikkamenettely”, yhteydessä.
- (3) Niiden jäsenvaltioiden osalta, joita asetus (EU) 2024/1348 ei sido, tässä asetuksessa olevia viittauksia asetuksen (EU) 2024/1348 säännöksiin olisi pidettävä viittauksina vastaaviin säännöksiin, jotka ne ovat saattaneet sisällyttää kansalliseen lainsäädäntöönsä.
- (4) Tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvien henkilöiden kohtelun osalta jäsenvaltioita sitovat niiden kansainvälisen oikeuden välineiden mukaiset velvoitteet, joiden osapuolia ne ovat.
- (5) Jäsenvaltioiden olisi ensisijaisesti otettava huomioon lapsen etu soveltaessaan niitä tämän asetuksen säädöksiä, jotka voivat vaikuttaa alaikäisiin.
- (6) Monet kansainvälistä suojelua koskevat hakemukset tehdään jäsenvaltion ulkorajalla tai kauttakulkualueella, ja niitä tekevät myös henkilöt, jotka on otettu kiinni ulkorajan luvattoman ylittämisen yhteydessä, eli ulkorajan sääntöjen vastaisen ylittämisen hetkellä tai lähellä ulkorajaa sen ylittämisen jälkeen, tai henkilöt, jotka ovat nousseet maihin etsintä- ja pelastusoperaation seurauksena. Seulonta on tarpeen, jotta voidaan toteuttaa tunnistaminen sekä turvallisuus- ja terveystarkastukset ulkorajalla sekä ohjata asianomaiset kolmansien maiden kansalaiset ja kansalaisuudettomat henkilöt asianmukaisesti menettelyihin. Seulonnan jälkeen kolmansien maiden kansalaiset ja

⁽¹⁾ EUVL C 75, 10.3.2017, s. 97, ja EUVL C 155, 30.4.2021, s. 64.

⁽²⁾ EUVL C 207, 30.6.2017, s. 67, ja EUVL C 175, 7.5.2021, s. 32.

⁽³⁾ Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu 10 päivänä huhtikuuta 2024 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä), ja neuvoston päätös, tehty 14. toukokuuta 2024.

⁽⁴⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1348, annettu 14 päivänä toukokuuta 2024, kansainvälistä suojelua unionissa koskevan yhteisen menettelyn luomisesta ja direktiivin 2013/32/EU kumoamisesta (EUVL L, 2024/1348, 22.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1348/oj>).

kansalaisuudettomat henkilöt olisi ohjattava asianmukaiseen turvapaikka- tai palauttamismenettelyyn tai heiltä olisi evättävä maahanpääsy. Sen vuoksi olisi luotava maahantuloa edeltävä vaihe, joka koostuu seulonnasta ja tapauksen mukaan rajalla tapahtuvasta turvapaikkamenettelystä sekä rajalla tapahtuvasta palauttamismenettelystä. Kaikkia sääntöjenvastaisesti maahan tulleita henkilöitä koskevien menettelyjen kaikkien vaiheiden välillä olisi oltava saumattomat ja tehokkaat yhteydet.

- (7) Tulo alueelle ei ole sallittu, jos hakijalla ei ole oikeutta jäädä alueelle, jos hän ei ole pyytänyt lupaa jäädä alueelle asetuksessa (EU) 2024/1348 säädettyä muutoksenhakumenettelyä varten tai jos tuomioistuin on päättänyt, että hän ei saisi saada jäädä odottamaan tällaisen muutoksenhakumenettelyn tulosta. Tällaisissa tapauksissa turvapaikkamenettelyn ja palauttamismenettelyn välisen jatkuvuuden varmistamiseksi palauttamismenettely olisi myös rajamenettelyn yhteydessä toteutettava ajassa, joka ei ylitä 12:tä viikkoa. Kyseinen ajanjakso olisi laskettava alkavaksi siitä hetkestä, jolloin hakijalla, kolmannen maan kansalaisella tai kansalaisuudettomalla henkilöllä ei enää ole oikeutta jäädä alueelle tai hänen ei enää sallita jäädä alueelle.
- (8) Jotta voidaan taata kaikkien niiden kolmansien maiden kansalaisten ja kansalaisuudettomien henkilöiden yhdenvertainen kohtelu, joiden hakemus on hylätty rajamenettelyn yhteydessä, jos jäsenvaltio on päättänyt olla soveltamatta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/115/EY⁽⁵⁾ säännöksiä niissä säädetyn asiaankuuluvan poikkeuksen nojalla kolmansien maiden kansalaisiin ja kansalaisuudettomiin henkilöihin, eikä se tee asianomaisesta kolmannen maan kansalaisesta palauttamispäätöstä, asianomaisen hakijan, kolmannen maan kansalaisen tai kansalaisuudettoman henkilön kohtelun ja suojelun tason olisi oltava direktiivin 2008/115/EY säännöksen, joka koskee suotuisampia säännöksiä niiden kolmansien maiden kansalaisten osalta, joihin ei sovelleta kyseistä direktiiviä, mukaisia ja vastattava sitä, mitä sovelletaan palauttamispäätöksen kohteena oleviin henkilöihin.
- (9) Sovelletaessa rajalla tapahtuvaa palauttamismenettelyä olisi sovellettava tiettyjä direktiivin 2008/115/EY säännöksiä, koska niillä säännellään rajalla tapahtuvan palauttamismenettelyn osia, joista ei säädetä tässä asetuksessa. Kyseessä ovat erityisesti säännökset, jotka koskevat määritelmiä, suotuisampia säännöksiä, palauttamiskieltoa, lapsen etua, perhe-elämää ja terveydentilaa, pakenemisen vaaraa, yhteistyövelvoitetta, vapaaehtoiseen paluuseen käytettävissä olevaa aikaa, palauttamispäätöstä, maastapoistamista, maastapoistamisen lykkäämistä, ilman huoltajaa olevien alaikäisten palauttamista ja maastapoistamista, maahantulokieltoja, ennen palauttamista sovellettavia suojalausekkeita, säilöönottoa, säilöönoton edellytyksiä, alaikäisten ja perheiden säilöönottoa sekä hätätilanteita. Jotta vähennettäisiin sellaisten alueella laittomasti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten ja kansalaisuudettomien henkilöiden luvattoman maahantulon ja liikkumisen vaaraa, joihin sovelletaan rajalla tapahtuvaa palauttamismenettelyä, vapaaehtoista paluuta varten olisi myönnettävä tietty aika. Vapaaehtoista paluuta varten olisi myönnettävä tietty aika vain pyynnöstä, ja se ei saisi ylittää 15:tä päivää eikä se saisi antaa oikeutta tulla asianomaisen jäsenvaltioiden alueelle. Asianomaisten henkilöiden olisi luovutettava kaikki hallussaan olevat voimassaolevat matkustusasiakirjat toimivaltaisille viranomaisille niin pitkäksi ajaksi kuin se on tarpeen heidän pakenemisensa estämiseksi. Tässä asetuksessa säädetty palauttamista koskevat säännökset eivät rajoita jäsenvaltioiden mahdollisuutta päättää milloin tahansa myöntää alueellaan laittomasti oleskelevalle kolmannen maan kansalaiselle erillisen oleskeluluvan tai muun luvan, joka oikeuttaa oleskeluun yksilöllisten inhimillisten syiden tai humanitaaristen tai muiden syiden perusteella.
- (10) Jos laittomasti oleskeleva kolmannen maan kansalainen tai kansalaisuudeton henkilö ei palaa tai häntä ei poisteta maasta rajalla tapahtuvan palauttamismenettelyn enimmäisaikana, palauttamismenettelyä olisi jatkettava direktiivissä 2008/115/EY säädetyn mukaisesti.
- (11) Jos hakijalla, kolmannen maan kansalaisella tai kansalaisuudettomalla henkilöllä, joka on otettu säilöön asetuksessa (EU) 2024/1348 säädetyn rajalla tapahtuvan turvapaikkamenettelyn aikana, ei enää ole oikeutta jäädä eikä hänen ole sallittu jäädä alueelle, jäsenvaltioiden olisi voitava jatkaa säilöönottoa maahantulon estämiseksi ja palauttamismenettelyn toteuttamiseksi noudattaen direktiivissä 2008/115/EY säädettyjä säilöönottoa koskevia takeita ja edellytyksiä. Hakija, kolmannen maan kansalainen tai kansalaisuudeton henkilö, jota ei ole otettu säilöön tällaisen rajalla tapahtuvan turvapaikkamenettelyn aikana ja jolla ei enää ole oikeutta jäädä ja jonka ei ole sallittu jäädä alueelle, olisi myös voitava ottaa säilöön, jos on olemassa pakenemisen vaara, jos hän välttelee tai vaikeuttaa palauttamista tai jos hän on vaaraksi yleiselle järjestykselle, yleiselle turvallisuudelle tai kansalliselle turvallisuudelle. Kyseisen säilöönoton keston olisi oltava mahdollisimman lyhyt eikä se saisi ylittää rajalla tapahtuvan palauttamismenettelyn enimmäiskestoja. Jos laittomasti oleskelevaa kolmannen maan kansalaista tai kansalaisuudetonta henkilöä ei palauteta tai häntä ei poisteta maasta kyseisen ajan kuluessa ja rajalla tapahtuvan palauttamismenettelyn soveltaminen päättyy, olisi sovellettava direktiiviä 2008/115/EY. Kyseisessä direktiivissä säädettyyn säilöönoton enimmäiskeston olisi sisällyttävä rajalla tapahtuvassa palauttamismenettelyssä sovelletun säilöönoton kesto.

⁽⁵⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008/115/EY, annettu 16 päivänä joulukuuta 2008, jäsenvaltioissa sovellettavista yhteisistä vaatimuksista ja menettelyistä laittomasti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten palauttamiseksi (EUVL L 348, 24.12.2008, s. 98).

- (12) Sellaisten sääntöjenvastaisesti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten tai kansalaisuudettomien henkilöiden, joiden hakemus on hylätty Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2024/1359⁽⁶⁾ määritellyssä kriisitilanteessa rajalla tapahtuvan turvapaikkamenettelyn yhteydessä ja joilla ei ole oikeutta jäädä ja joiden ei sallita jäädä alueelle, palauttamista olisi kriisitilanteessa helpotettava rajalla tapahtuvalla palauttamismenettelyllä siten, että toimivaltaisille kansallisille viranomaisille annetaan tarvittavat välineet ja riittävästi aikaa toteuttaa palauttamismenettelyt asianmukaista huolellisuutta noudattaen. Jotta kriisitilanteisiin voitaisiin reagoida tuloksellisesti, rajalla tapahtuvaa palauttamismenettelyä olisi voitava soveltaa kriisitilanteessa myös sellaisiin hakijoihin, kolmansien maiden kansalaisiin ja kansalaisuudettomiin henkilöihin, joihin sovelletaan rajalla tapahtuvaa palauttamismenettelyä ja joiden hakemus on hylätty ennen sen asetuksessa (EU) 2024/1359 säädetyin neuvoston täytäntöönpanopäätöksen antamista, jossa jäsenvaltion todetaan olevan kriisitilanteessa, ja joilla ei ole oikeutta jäädä alueelle ja joiden ei sallita jäädä alueelle tällaisen päätöksen antamisen jälkeen.
- (13) Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 72 artiklan mukaisesti tämä asetus ei vaikuta niihin velvollisuuksiin, joita jäsenvaltioilla on yleisen järjestyksen ylläpitämiseksi ja sisäisen turvallisuuden suojaamiseksi.
- (14) Jotta voidaan varmistaa rajalla tapahtuvaa palauttamismenettelyä koskevien tämän asetuksen säännösten johdonmukainen täytäntöönpano viimeistään tämän asetuksen soveltamisen ajankohtana, olisi laadittava ja toteutettava unionin ja jäsenvaltioiden tason täytäntöönpanosuunnitelmia, joissa yksilöidään puutteita ja operatiivisia toimia kunkin jäsenvaltion osalta.
- (15) Tämän asetuksen soveltamista olisi arvioitava säännöllisin väliajoin.
- (16) Rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitustukiväline, jäljempänä "BMVI", perustettiin yhdenmukaisen rajaturvallisuuden rahaston osaksi Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2021/1148⁽⁷⁾, ja sen toimintapoliittisena tavoitteena on varmistaa vahva ja tehokas Euroopan yhdenmukainen rajaturvallisuus ulkorajoilla muun muassa ehkäisemällä ja havaitsemalla laitonta maahanmuuttoa sekä hallitsemalla muuttovirtoja. Asetuksen (EU) 2021/1148 tavoitteiden saavuttamista helpottaisi, jos sallitaan tämän yhteisvastuutoimien välineen mukainen tuen rahoittaminen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2024/1351⁽⁸⁾ yhteydessä. Asetus (EU) 2021/1148 olisi sen vuoksi muutettava.
- (17) BMVI:n ja muiden asiaankuuluvien unionin rahastojen, jäljempänä "rahastot", varoja olisi voitava ottaa käyttöön jäsenvaltioiden tukemiseksi niiden pyrkimyksissä soveltaa asetusta (EU) 2024/1351 rahastojen käyttöä koskevien sääntöjen mukaisesti ja rajoittamatta muita tavoitteita, joita rahastoilla tuetaan. Tässä yhteydessä jäsenvaltioiden olisi voitava käyttää määrärahoja asianomaisista ohjelmistaan, mukaan lukien väliarvioinnin jälkeen saataville annettavat määrät. Asiaankuuluvista temaattisista rahoitusvälineistä olisi voitava antaa lisätukea erityisesti niille jäsenvaltioille, joiden saattaa olla tarpeen lisätä kapasiteettiaan rajoilla.
- (18) Asetusta (EU) 2021/1148 olisi muutettava, jotta unionin talousarviosta voidaan taata täysimääräinen rahoitusosuus yhteisvastuutoimien tukikelpoisiin kokonaismenoihin ja ottaa kyseisten toimien osalta käyttöön erityisiä raportointivaatimuksia osana rahastojen täytäntöönpanoa koskevia voimassa olevia raportointivaatimuksia. Kyseistä asetusta olisi muutettava myös, jotta jäsenvaltioiden sallitaan antaa rahoitusosuuksia BMVI:hin ulkoisten käyttötarkoitukseensa sidottujen tulojen muodossa.
- (19) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän asetuksen tavoitteita, joka on ottaa käyttöön rajalla tapahtuva palauttamismenettely, säätää väliaikaisista erityissäännöistä sen varmistamiseksi, että jäsenvaltiot pystyvät puuttumaan kriisitilanteisiin, ja sallia asetuksen (EU) 2021/1148 mukaisen yhteisvastuutoimiin tarkoitetun tuen rahoittaminen asetuksen (EU) 2024/1351 yhteydessä, vaan se voidaan tämän asetuksen laajuuden ja vaikutusten vuoksi saavuttaa paremmin unionin tasolla. Sen vuoksi unioni voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista

⁽⁶⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1359, annettu 14 päivänä toukokuuta 2024, toiminnasta muuttoliikkeeseen ja turvapaikanhakuun liittyvissä kriisitilanteissa ja ylivoimaisen esteen tilanteissa ja asetuksen (EU) 2021/1147 muuttamisesta (EUVL L, 2024/1359, 22.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1359/oj>).

⁽⁷⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/1148, annettu 7 päivänä heinäkuuta 2021, rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitustukivälineen perustamisesta yhdenmukaisen rajaturvallisuuden rahaston osaksi (EUVL L 251, 15.7.2021, s. 48).

⁽⁸⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1351, annettu 14 päivänä toukokuuta 2024, turvapaikka-asioiden ja muuttoliikkeen hallinnasta, asetusten (EU) 2021/1147 ja (EU) 2021/1060 muuttamisesta ja asetuksen (EU) N:o 604/2013 kumoamisesta (EUVL L, 2024/1351, 22.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1351/oj>).

tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä asetuksessa ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen kyseisten tavoitteiden saavuttamiseksi.

- (20) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitetyssä, Tanskan asemasta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 22 olevien 1 ja 2 artiklan mukaisesti Tanska ei osallistu tämän asetuksen hyväksymiseen, asetus ei sido Tanskaa eikä sitä sovelleta Tanskaan. Koska tällä asetuksella kehitetään Schengenin säännöstöä, Tanska päättää mainitun pöytäkirjan 4 artiklan mukaisesti kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun neuvosto on hyväksynyt tämän asetuksen, saattaako se asetuksen osaksi kansallista lainsäädäntöään.
- (21) Tällä asetuksella kehitetään niitä Schengenin säännöstön määräyksiä, joihin Irlanti ei osallistu neuvoston päätöksen 2002/192/EY⁽⁹⁾ mukaisesti; Irlanti ei sen vuoksi osallistu tämän asetuksen hyväksymiseen, asetus ei sido Irlantia eikä sitä sovelleta Irlantiin.
- (22) Islannin ja Norjan osalta tällä asetuksella kehitetään niitä Schengenin säännöstön määräyksiä, joita tarkoitetaan Euroopan unionin neuvoston sekä Islannin tasavallan ja Norjan kuningaskunnan välisessä sopimuksessa viimeksi mainittujen osallistumisesta Schengenin säännöstön täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen⁽¹⁰⁾ ja jotka kuuluvat neuvoston päätöksen 1999/437/EY⁽¹¹⁾ 1 artiklan A kohdassa tarkoitettuun alaan.
- (23) Sveitsin osalta tällä asetuksella kehitetään niitä Schengenin säännöstön määräyksiä, joita tarkoitetaan Euroopan unionin, Euroopan yhteisön ja Sveitsin valaliiton välisessä sopimuksessa Sveitsin valaliiton osallistumisesta Schengenin säännöstön täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen⁽¹²⁾ ja jotka kuuluvat päätöksen 1999/437/EY 1 artiklan A kohdassa, luettuna yhdessä neuvoston päätöksen 2008/146/EY⁽¹³⁾ 3 artiklan kanssa, tarkoitettuun alaan.
- (24) Liechtensteinin osalta tällä asetuksella kehitetään niitä Schengenin säännöstön määräyksiä, joita tarkoitetaan Euroopan unionin, Euroopan yhteisön, Sveitsin valaliiton ja Liechtensteinin ruhtinaskunnan välisessä pöytäkirjassa Liechtensteinin ruhtinaskunnan liittymisestä Euroopan unionin, Euroopan yhteisön ja Sveitsin valaliiton väliseen sopimukseen Sveitsin valaliiton osallistumisesta Schengenin säännöstön täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen⁽¹⁴⁾ ja jotka kuuluvat päätöksen 1999/437/EY 1 artiklan A kohdassa, luettuna yhdessä neuvoston päätöksen 2011/350/EU⁽¹⁵⁾ 3 artiklan kanssa, tarkoitettuun alaan.
- (25) Tässä asetuksessa kunnioitetaan perusoikeuksia ja otetaan huomioon erityisesti Euroopan unionin perusoikeuskirjassa, jäljempänä ”perusoikeuskirja”, tunnustetut periaatteet. Tällä asetuksella pyritään erityisesti varmistamaan ihmisarvon täysimääräinen kunnioittaminen ja edistämään perusoikeuskirjan 1, 4, 8, 18, 19, 21, 23, 24 ja 47 artiklan soveltamista,

⁽⁹⁾ Neuvoston päätös 2002/192/EY, tehty 28 päivänä helmikuuta 2002, Irlannin pyynnöstä saada osallistua joihinkin Schengenin säännöstön määräyksiin (EYVL L 64, 7.3.2002, s. 20).

⁽¹⁰⁾ EYVL L 176, 10.7.1999, s. 36.

⁽¹¹⁾ Neuvoston päätös 1999/437/EY, tehty 17 päivänä toukokuuta 1999, tietyistä Euroopan unionin neuvoston, Islannin tasavallan ja Norjan kuningaskunnan välillä näiden kahden valtion osallistumisesta Schengenin säännöstön täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen tehdyn sopimuksen yksityiskohtaisista soveltamissäännöistä (EYVL L 176, 10.7.1999, s. 31).

⁽¹²⁾ EUVL L 53, 27.2.2008, s. 52.

⁽¹³⁾ Neuvoston päätös 2008/146/EY, tehty 28 päivänä tammikuuta 2008, Euroopan unionin, Euroopan yhteisön ja Sveitsin valaliiton välisen, Sveitsin valaliiton osallistumista Schengenin säännöstön täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen koskevan sopimuksen tekemisestä Euroopan yhteisön puolesta (EUVL L 53, 27.2.2008, s. 1).

⁽¹⁴⁾ EUVL L 160, 18.6.2011, s. 21.

⁽¹⁵⁾ Neuvoston päätös 2011/350/EU, annettu 7 päivänä maaliskuuta 2011, Liechtensteinin ruhtinaskunnan liittymisestä Euroopan unionin, Euroopan yhteisön ja Sveitsin valaliiton väliseen sopimukseen, joka koskee Sveitsin valaliiton osallistumista Schengenin säännöstön täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen, Euroopan unionin, Euroopan yhteisön, Sveitsin valaliiton ja Liechtensteinin ruhtinaskunnan välillä tehtävän pöytäkirjan tekemisestä Euroopan unionin puolesta, siltä osin kuin kyse on tarkastusten poistamisesta sisärajoilta ja henkilöiden liikkumisesta rajojen yli (EUVL L 160, 18.6.2011, s. 19).

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN ASETUKSEN:

I LUKU

YLEISET SÄÄNNÖKSET

1 artikla

Kohde ja soveltamisala

1. Tällä asetuksella otetaan käyttöön rajalla tapahtuva palauttamismenettely. Menettelyä sovelletaan niihin kolmansien maiden kansalaisiin ja kansalaisuudettomiin henkilöihin, joiden hakemus on hylätty asetuksen (EU) 2024/1348 43–54 artiklassa säädetyn rajalla tapahtuvan turvapaikkamenettelyn, jäljempänä ”rajalla tapahtuva turvapaikkamenettely”, yhteydessä. Siinä säädetään myös väliaikaisista erityissäännöistä, jotka koskevat rajalla tapahtuvan palauttamismenettelyn soveltamista asetuksen (EU) 2024/1359 1 artiklan 4 kohdassa määritellyissä kriisitilanteissa.

Tällä asetuksella myös muutetaan asetus (EU) 2021/1148 tarkoituksena sallia mainitun asetuksen mukaisen yhteisvastuutoimiin tarkoitettun tuen rahoitus asetuksen (EU) 2024/1351 yhteydessä.

2. Tämän asetuksen III luvun nojalla hyväksytyjen väliaikaisten toimien on täytettävä tarpeellisuutta ja oikeasuhteisuutta koskevat vaatimukset, niiden on oltava tarkoituksenmukaisia, jotta niillä voidaan saavuttaa niille asetetut tavoitteet ja varmistaa hakijoiden oikeuksien suojeleminen, ja niiden on oltava yhdenmukaisia perusoikeuskirjaan ja kansainväliseen oikeuteen perustuvien jäsenvaltioiden velvoitteiden kanssa.

3. Tämän asetuksen III luvussa säädettyjä toimenpiteitä on sovellettava vain siinä laajuudessa kuin tilanne edellyttää, väliaikaisesti ja rajatusti ja vain poikkeuksellisissa olosuhteissa. Jäsenvaltiot voivat soveltaa III luvussa säädettyjä toimia pyynnöstä ainoastaan siinä määrin kuin niistä säädetään asetuksen (EU) 2024/1359 4 artiklan 3 kohdassa tarkoitettussa päätöksessä.

2 artikla

Viittaukset asetukseen (EU) 2024/1348

Niiden jäsenvaltioiden osalta, joita asetus (EU) 2024/1348 ei sido, tässä asetuksessa olevia viittauksia asetuksen (EU) 2024/1348 säännöksiin olisi pidettävä viittauksina sellaisiin vastaaviin säännöksiin, jotka ne ovat saattaneet sisällyttää kansalliseen lainsäädäntöönsä.

3 artikla

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan

- ”kansainvälistä suojelemaa koskevalla hakemuksella” tai ”hakemuksella” asetuksen (EU) 2024/1348 3 artiklan 12 alakohdassa määriteltyä kansainvälistä suojelemaa koskevaa hakemusta tai hakemusta;
- ”hakijalla” asetuksen (EU) 2024/1348 3 artiklan 13 alakohdassa määriteltyä hakijaa.

II LUKU

RAJALLA TAPAHTUVA PALAUTTAMISMENETTELY

4 artikla

Rajalla tapahtuva palauttamismenettely

1. Kolmansien maiden kansalaiset ja kansalaisuudettomat henkilöt, joiden hakemus on hylätty rajalla tapahtuvan turvapaikkamenettelyn yhteydessä, eivät saa tulla asianomaisen jäsenvaltion alueelle.

2. Jäsenvaltioiden on vaadittava, että 1 kohdassa tarkoitettut henkilöt oleskelevat enintään 12 viikon ajan ulkorajalla tai kauttakulkualueilla tai niiden läheisyydessä olevissa paikoissa. Jos jäsenvaltio ei pysty majoittamaan tällaisia henkilöitä kyseisiin paikkoihin, se voi käyttää muita alueellaan sijaitsevia paikkoja. Tämä 12 viikon ajanjakso alkaa päivästä, jona

hakijalla, kolmannen maan kansalaisella tai kansalaisuudettomalla henkilöllä ei enää ole oikeutta jäädä ja hänen ei sallita jäädä jäsenvaltion alueelle. Vaatimusta oleskella jossain tietyssä paikassa tämän kohdan mukaisesti ei katsota luvaksi tulla jonkin jäsenvaltion alueelle tai oleskella siellä. Kyseisissä paikoissa vallitsevien olosuhteiden on vastattava Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2024/1346⁽¹⁶⁾ 19 ja 20 artiklan mukaisia aineellisia vastaanotto-olosuhteita ja terveydenhoitoa koskevia normeja, sillä niitä sovelletaan henkilöihin, jotka katsotaan vielä hakijoiksi.

3. Tätä artiklaa sovellettaessa sovelletaan direktiivin 2008/115/EY 3 artiklaa, 4 artiklan 1 kohtaa, 5 artiklaa, 6 artiklan 1–5 kohtaa, 7 artiklan 2 ja 3 kohtaa, 8–11 artiklaa, 12 artiklaa, 14 artiklan 1 kohtaa, 15 artiklan 2–4 kohtaa ja 16–18 artiklaa.

4. Jos palauttamispäätöstä ei voida panna täytäntöön 2 kohdassa tarkoitettuna enimmäisaikana, jäsenvaltioiden on jatkettava palauttamismenettelyä direktiivin 2008/115/EY mukaisesti.

5. Edellä 1 kohdassa tarkoitetuille henkilöille on myönnettävä vapaaehtoista paluuta varten tietty aika paitsi, jos on olemassa pakenemisen vaara tai jos heidän hakemuksensa on hylätty rajalla tapahtuvassa turvapaikkamenettelyssä ilmeisen perusteettomana tai jos asianomainen henkilö on vaaraksi jäsenvaltioiden yleiselle järjestykselle, yleiselle turvallisuudelle tai kansalliselle turvallisuudelle, sanotun kuitenkin rajoittamatta näiden henkilöiden mahdollisuutta palata vapaaehtoisesti milloin tahansa. Vapaaehtoista paluuta varten myönnetään tietty aika vain pyynnöstä, ja se ei saa ylittää 15:tä päivää eikä se anna oikeutta tulla asianomaisen jäsenvaltion alueelle. Tätä kohtaa sovellettaessa tällaisten henkilöiden on luovutettava kaikki hallussaan olevat voimassaolevat matkustusasiakirjat toimivaltaisille viranomaisille siksi ajaksi, joka on tarpeen pakenemisen estämiseksi.

6. Jäsenvaltioiden, jotka sen jälkeen, kun hakemus on hylätty rajalla tapahtuvan turvapaikkamenettelyn yhteydessä, epäävät pääsyn maahan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/399⁽¹⁷⁾ 14 artiklan mukaisesti ja jotka ovat päättäneet olla soveltamatta direktiiviä 2008/115/EY tällaisissa tapauksissa kyseisen direktiivin 2 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaisesti, on varmistettava, että kolmansien maiden kansalaisia ja kansalaisuudettomia henkilöitä, joilta on evätty pääsy maahan, kohdellaan ja suojellaan direktiivin 2008/115/EY 4 artiklan 4 kohdan mukaisesti sekä tämän artiklan 2 kohdan ja tämän asetuksen 5 artiklan 4 kohdan mukaista kohtelua ja suojelun tasoa vastaavasti.

5 artikla

Säilöönnotto

1. Säilöönnotto voidaan määrätä vasta viimeisenä keinona, jos se osoittautuu välttämättömäksi kunkin tapauksen yksilöllisen arvioinnin perusteella ja jos muita lievempiä keinoja ei voida soveltaa tehokkaasti.

2. Tämän asetuksen 4 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja henkilöitä, jotka on otettu säilöön rajalla tapahtuvan turvapaikkamenettelyn aikana ja joilla ei enää ole oikeutta jäädä alueelle ja joiden ei sallita jäädä alueelle, voidaan edelleen pitää säilössä asianomaisen jäsenvaltion alueelle tulon estämiseksi, palauttamisen valmistelemiseksi tai maastapoistamisen toteuttamiseksi.

3. Tämän asetuksen 4 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen henkilöiden, joita ei ole otettu säilöön rajalla tapahtuvan turvapaikkamenettelyn aikana ja joilla ei ole enää oikeutta jäädä alueelle ja joiden ei sallita jäädä alueelle, voidaan ottaa säilöön, jos on olemassa direktiivissä 2008/115/EY tarkoitettu pakenemisen vaara, jos he välttelevät palauttamista tai maastapoistamista tai vaikeuttavat palauttamisen tai maastapoistamisen valmistelua taikka ovat vaaraksi yleiselle järjestykselle, yleiselle turvallisuudelle tai kansalliselle turvallisuudelle.

4. Säilöönnotto on pidettävä mahdollisimman lyhytaikaisena, ja sitä saa jatkaa vain niin kauan kuin on olemassa kohtuullinen mahdollisuus maastapoistamiseen ja maastapoistamisjärjestelyt ovat näin ollen kesken ja ne hoidetaan asianmukaisella riipeydellä. Säilöönnoton kesto ei saa ylittää tämän asetuksen 4 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua ajanjaksoa, ja kun välittömästi tämän artiklan mukaisen säilöönnoton jälkeen määrätään uusi säilöönnotto, sen kesto on laskettava mukaan direktiivin 2008/115/EY 15 artiklan 5 ja 6 kohdassa vahvistettuihin säilöönnoton enimmäiskestoihin.

⁽¹⁶⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2024/1346, annettu 14 päivänä toukokuuta 2024, kansainvälistä suojelua hakevien henkilöiden vastaanottoa jäsenvaltioissa koskevista vaatimuksista (EUVL L, 2024/1346, 22.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1346/oj>).

⁽¹⁷⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/399, annettu 9 päivänä maaliskuuta 2016, henkilöiden liikkumista rajojen yli koskevasta unionin säännöstöstä (Schengenin rajasäännöstö) (EUVL L 77, 23.3.2016, s. 1).

5. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2021/2303⁽¹⁸⁾ perustettu Euroopan unionin turvapaikkavirasto laatii mainitun asetuksen 13 artiklan 2 kohdan mukaisesti viimeistään 12 päivänä joulukuuta 2024 ohjeet säilöönnotolle vaihtoehtoisista erilaisista käytännöistä, joihin voitaisiin turvautua rajamenettelyn yhteydessä.

III LUKU

KRIISITILANTEISSA SOVELLETTAVAT POIKKEUKSET

6 artikla

Kriisitilanteessa rajalla tapahtuvaan palauttamismenettelyyn sovellettavat toimet

1. Jäsenvaltiot voivat asetuksen (EU) 2024/1359 1 artiklan 4 kohdassa määritellyssä kriisitilanteessa ja sellaisten laittomasti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten tai kansalaisuudettomien henkilöiden osalta, joiden hakemus on hylätty rajalla tapahtuvan turvapaikkamenettelyn yhteydessä asetuksen (EU) 2024/1359 11 artiklan 3, 4 ja 6 kohdan mukaisesti ja joilla ei ole oikeutta jäädä alueelle ja joiden ei sallita jäädä alueelle, tehdä seuraavia poikkeuksia:

- a) poiketen siitä, mitä tämän asetuksen 4 artiklan 2 kohdassa säädetään, jäsenvaltiot voivat pidentää kyseisten kolmansien maiden kansalaisten tai kansalaisuudettomien henkilöiden kyseisessä artiklassa tarkoitetuissa paikoissa pitämisen enimmäisaikaa enintään kuuden viikon lisäajalla;
- b) poiketen siitä, mitä tämän asetuksen 5 artiklan 4 kohdassa säädetään, säilöönottoaika ei saa ylittää tämän kohdan a alakohdassa tarkoitettua aikaa, ja sen kesto on laskettava mukaan direktiivin 2008/115/EY 15 artiklan 5 ja 6 kohdassa säädettyihin säilöönoton enimmäisaikoihin.

2. Tämän artiklan 1 kohtaa sovelletaan myös niihin hakijoihin, kolmansien maiden kansalaisiin ja kansalaisuudettomiin henkilöihin, joihin sovelletaan rajalla tapahtuvaa turvapaikkamenettelyä ja joiden hakemus on hylätty ennen asetuksen (EU) 2024/1359 4 artiklan 3 kohdassa tarkoitetun neuvoston täytäntöönpanopäätöksen antamista ja joilla ei ole oikeutta jäädä alueelle ja joiden sallita jäädä alueelle kyseisen täytäntöönpanopäätöksen antamisen jälkeen.

3. Järjestöillä ja henkilöillä, joilla on kansallisen lainsäädännön mukaan lupa tarjota neuvontaa, on oltava tosiasiallinen pääsy säilöönottoyksiköissä pidettyjen tai rajanylityspaikoilla olevien hakijoiden luo. Jäsenvaltiot voivat asettaa rajoituksia tällaisille toimille, jos tällaiset rajoitukset ovat kansallisen lainsäädännön nojalla objektiivisesti tarpeellisia säilöönottoyksikön turvallisuuden, yleisen järjestyksen tai hallinnonin kannalta, edellyttäen kuitenkin, että pääsyä ei rajoiteta ankarasti tai tehdä mahdottomaksi.

7 artikla

Menettelysäännöt

Jos jäsenvaltio katsoo olevansa asetuksen (EU) 2024/1359 1 artiklan 4 kohdassa määritellyssä kriisitilanteessa, se voi pyytää lupaa soveltaa tämän asetuksen 6 artiklassa säädettyjä poikkeuksia. Jos jäsenvaltio esittää tällaisen pyynnön, sovelletaan tapauksen mukaan asetuksen (EU) 2024/1359 2–6 artiklaa ja 17 artiklan 3 ja 4 kohtaa. Jos on jo aloitettu asetuksen (EU) 2024/1359 2 artiklan mukainen menettely poikkeuksen soveltamista koskevan luvan saamiseksi, jäsenvaltiot voivat esittää pyynnön tämän asetuksen 6 artiklassa säädettyjen poikkeusten soveltamisesta mainitun menettelyn yhteydessä.

8 artikla

Erityiset säännökset ja takeet

Jäsenvaltion, joka soveltaa 6 artiklassa säädettyä poikkeusta, on asianmukaisesti ilmoitettava sovelletuista toimista ja niiden kestosta asianomaisille kolmansien maiden kansalaisille ja kansalaisuudettomille henkilöille kielellä, jota kyseiset kolmannen maan kansalaiset tai kansalaisuudettomat henkilöt ymmärtävät tai jota heidän voidaan kohtuudella olettaa ymmärtävän.

⁽¹⁸⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/2303, annettu 15 päivänä joulukuuta 2021, Euroopan unionin turvapaikkavirastosta ja asetuksen (EU) N:o 439/2010 kumoamisesta (EUVL L 468, 30.12.2021, s. 1).

IV LUKU

ASETUKSEN (EU) 2021/1148 MUUTTAMINEN

9 artikla

Asetuksen (EU) 2021/1148 muuttaminen

Muutetaan asetus (EU) 2021/1148 seuraavasti:

1) lisätään 2 artiklaan alakohta seuraavasti:

"11) "yhteisvastuutoimella" toimea, jonka laajuus vahvistetaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2024/1351 (*) 56 artiklan 2 kohdan b alakohdassa ja jota rahoitetaan mainitun asetuksen 64 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuilla jäsenvaltioiden rahoitusosuuksilla.

(*) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1351, annettu 14 päivänä toukokuuta 2024, turvapaikka-asioiden ja muuttoliikkeen hallinnasta, asetusten (EU) 2021/1147 ja (EU) 2021/1060 muuttamisesta ja asetuksen (EU) N:o 604/2013 kumoamisesta (EUVL L, 2024/1351, 22.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1351/oj>).";

2) lisätään 10 artiklaan kohta seuraavasti:

"3. Tämän asetuksen mukaista tukea voidaan rahoittaa yhteisvastuutoimien toteuttamiseksi jäsenvaltioiden ja muiden julkisten tai yksityisten avunantajien ulkoisten käyttötarkoitukseensa sidottujen tulojen muodossa suorittamalla rahoitusosuuksilla varainhoitoasetuksen 21 artiklan 5 kohdan mukaisesti.;"

3) lisätään 12 artiklaan kohta seuraavasti:

"7 a. Unionin talousarviosta maksettavan rahoituksen osuus voidaan korottaa 100 prosenttiin yhteisvastuutoimien kaikista tukikelpoisista menoista.;"

4) lisätään 29 artiklan 2 kohdan ensimmäiseen alakohtaan alakohta seuraavasti:

"a a) yhteisvastuutoimien toteutus, mukaan lukien rahoitusosuuksien jakautuminen toimikohtaisesti ja kuvaus rahoituksen tuloksena saavutetuista tärkeimmistä tuloksista.;"

5) lisätään liitteessä II olevaan 1 kohtaan alakohta seuraavasti:

"h) yhteisvastuutoimien tukeminen liitteessä III olevassa 1 kohdassa säädetyn tuen soveltamisalan mukaisesti.;"

6) muutetaan liite VI seuraavasti:

a) lisätään taulukossa 1 olevaan I kohtaan alakoodi seuraavasti:

"030 Yhteisvastuutoimet";

b) muutetaan taulukko 3 seuraavasti:

i) korvataan koodit 005 ja 006 seuraavasti:

"005 17 artiklassa tarkoitettu erityinen kauttakulkujärjestely

006 Asetuksen (EU) 2018/1240 85 artiklan 2 kohdan kattamat toimet";

ii) lisätään koodit seuraavasti:

"007 Asetuksen (EU) 2018/1240 85 artiklan 3 kohdan kattamat toimet

008 Häätäpu

009 Yhteisvastuutoimet".

V LUKU
LOPPUSÄÄNNÖKSET

10 artikla

Viranomaisten valitusmahdollisuus

Tämä asetus ei vaikuta viranomaisten mahdollisuuteen valittaa hallinnollisista tai oikeudellisista päätöksistä kansallisen oikeuden mukaisesti.

11 artikla

Määraaikojen laskeminen

Kaikki tässä asetuksessa säädetyt määräajat lasketaan seuraavasti:

- jos päivinä, viikkoina tai kuukausina ilmoitettu määräaika lasketaan alkavaksi jonkin tapahtuman tai toiminnan toteuttamisen hetkestä, tapahtumapäivän tai toiminnan toteuttamispäivän ei katsota sisältyvän tähän määräaikaan;
- viikkoina tai kuukausina ilmaistu määräaika päättyy määräajan viimeisen viikon tai kuukauden sen viikonpäivän päätyttyä, joka nimeltään tai järjestysnumeroltaan vastaa sitä tapahtumapäivää tai toiminnan toteuttamispäivää, josta määräaika on laskettava. Jos kuukausina ilmaistun määräajan viimeisessä kuukaudessa ei ole päivää, jona määräajan tulisi päättyä, määräaika päättyy keskiyöllä tuon viimeisen kuukauden viimeisenä päivänä;
- lauantait, sunnuntait ja asianomaisen jäsenvaltion yleiset vapaapäivät sisältyvät määräaikoihin; jos määräaika päättyy lauantaina, sunnuntaina tai yleisenä vapaapäivänä, sitä seuraava työpäivä lasketaan määräajan viimeiseksi päiväksi.

12 artikla

Siirtymätoimenpiteet

Komissio esittää neuvostolle viimeistään 12 päivänä syyskuuta 2024 tiiviissä yhteistyössä jäsenvaltioiden ja asiaankuuluvien unionin elinten, toimistojen ja virastojen kanssa yhteisen täytäntöönpanosuunnitelman, jossa arvioidaan havaittuja puutteita ja vaadittuja operatiivisia toimia, sen varmistamiseksi, että jäsenvaltiot ovat riittävän valmiita panemaan tämän asetuksen II luvun täytäntöön viimeistään 1 päivänä heinäkuuta 2026 sen soveltamisen alkamispäivänä, ja antaa tästä tiedon Euroopan parlamentille.

Kunkin jäsenvaltion on kyseisen yhteisen täytäntöönpanosuunnitelman perusteella ja komission ja asianomaisten unionin elinten, toimistojen ja virastojen tuella laadittava kansallinen täytäntöönpanosuunnitelma, jossa vahvistetaan toimet ja niiden toteuttamisaikataulu, viimeistään 12 päivänä joulukuuta 2024. Kunkin jäsenvaltion on saatettava suunnitelmansa toteutus päätökseen viimeistään 1 päivänä heinäkuuta 2026.

Tämän artiklan täytäntöönpanemiseksi jäsenvaltiot voivat saada tukea asiaankuuluvilta unionin elimiltä, toimistoilta ja virastoilta, ja unionin rahastot voivat antaa rahoitustukea jäsenvaltioille kyseisiä elimiä, toimistoja, virastoja ja rahastoja koskevan lainsäädännön mukaisesti.

Komissio seuraa tiiviisti kansallisten täytäntöönpanosuunnitelmien täytäntöönpanoa.

13 artikla

Seuranta ja arviointi

Komissio toimittaa viimeistään 13 päivänä kesäkuuta 2028 ja sen jälkeen viiden vuoden välein Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen tämän asetuksen soveltamisesta jäsenvaltioissa ja tekee tarvittaessa ehdotuksia sen muuttamisesta.

Jäsenvaltioiden on komission pyynnöstä toimitettava kertomuksen laatimisessa tarvittavat tiedot viimeistään 12 päivänä syyskuuta 2027.

14 artikla

Voimaantulo ja soveltaminen

1. Tämä asetusta tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.
2. Tätä asetusta sovelletaan 12 päivästä kesäkuuta 2026.

Tämä asetusta on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan jäsenvaltioissa perussopimusten mukaisesti.

Tehty Brysselissä 14 päivänä toukokuuta 2024.

Euroopan parlamentin puolesta

Puheenjohtaja

R. METSOLA

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

H. LAHBIB